

WHO
World Health Organization
Verdens-helseorganisasjon

<https://www.fn.no/om-fn/fns-organisasjoner-fond-og-programmer/verdens-helseorganisasjon-who>

Odal Rotary

25 oktober 2021

GK

Kladd - hente tekst fra lenke

<https://www.fn.no/om-fn/fns-organisasjoner-fond-og-programmer/verdens-helseorganisasjon-who>

Hva er ?:

- Verdens helseorganisasjon, forkortet WHO, opprettet 1948, er en internasjonal organisasjon for helsespørsmål tilsluttet FN som frittstående særorganisasjon. Alle selvstendige land og noen andre områder er medlemmer, til sammen 194 medlemsland (2019).9. apr. 2019
- Folkehelseinstituttets samarbeid med WHO
  - Folkehelseinstituttet samarbeider med Verdens helseorganisasjon (WHO) på mange fagområder, gjennom operativ helseovervåking, forskningsprosjekter og gjennom ulike utvalg og samarbeid med andre aktører i den norske helseforvaltningen.
  - [Folkehelseinstituttets samarbeid med WHO – FHI](#)
- Siste nytt (NRK)
  - [Verdens helseorganisasjon WHO – Siste nytt – NRK](#)

Virksomhet / Oppdrag

Verdens helseorganisasjons forfatning slår fast at organisasjonens mål er at alle mennesker skal oppnå en så god helse som mulig.[1] Som en del av denne kampen arbeider WHO blant annet med å koordinere internasjonal, medisinsk hjelp til steder som er rammet av infeksjonssykdommer som SARS, malaria og aids. Ut over dette bekjemper WHO også andre sykdommer, for eksempel ved å distribuere vaksiner.

Historikk

<https://www.fn.no/om-fn/fns-organisasjoner-fond-og-programmer/verdens-helseorganisasjon-who>

- Verdens helseorganisasjon (engelsk: World Health Organization, WHO)
- Etablert 7. april 1948.
  - Grunnleggere: USA, Storbritannia, Brasil, Canada, Mexico, MER
- Har 194 medlemsstater. <https://www.fn.no/Land>
- Hovedkvarter i Genève i Sveits,
  - har seks regionalkontorer med en viss selvstendighet.
  - Det europeiske regionalkontoret er lokalisert i København i Danmark.
- Formål: sørge for en høyest mulig levestandard for verdens befolkning.
- Moderorganisasjon: De forente nasjoner - FN
- Datterselskaper:
  - Den panamerikanske helseorganisasjonen,
  - Independent Panel for Pandemic Preparedness and Response
  - Mv mv
- Generaldirektør er Tedros Adhanom Ghebreyesus.

Organisering

WHO har i dag 194 medlemmer. Alle medlemslandene sender delegasjoner til World Health Assembly, som er WHO's høyeste beslutningsorgan. Forsamlingen holder møte hvert år i mai, for å planlegge budsjettene for organisasjonen og de ulike programmene den står bak.

Hovedkvarteret ligger i Genève i Sveits, men de har mange regionale kontorer. Det europeiske kontoret ligger i København. Om lag 7000 helseeksperter jobber for organisasjon, fordelt på mer enn 150 regionale kontorer over hele verden.

World Health Assembly utnevner også en president og en visepresident, og et styre som består av medisinsk kvalifiserte representanter fra 34 medlemsland. Norge satt i WHO's globale styre fra 2010–2013.

Regionkontorer i WHO

Region	Hovedkvarter	Merknader
Afrika (AFRO)	Brazzaville, Republikken Kongo	AFRO omfatter det meste av Afrika, med unntak av Egypt , Sudan , Sør-Sudan , Tunisia , Libya , Somalia og Marokko (som alle faller inn under EMRO) ^{[14][15]}
Europa (EURO)	København, Danmark	EURO omfatter det meste av Europa og Israel ^[15]
Sørøst-Asia (SEARO)	New Delhi, India	Nord-Korea ligger under SEARO ^[16]
Østre Middelhavet (EMRO)	Kairo, Egypt	Omfatter landene i Afrika som ikke er inkludert i AFRO, samt landene i Midtøsten, med unntak av Israel . Pakistan ligger også under EMRO. ^[17]
Vestlige Stillehavet (WPRO)	Manila, Filippinene	WPRO dekker alle de asiatiske landene ikke dekket av SEARO og EMRO, samt alle land i Oseania. Sør-Korea ligger under WPRO ^[18]
Amerika (PAHO)	Washington D.C., USA	Dekker Nord- og Sør-Amerika ^[19]

FN - Moderorganisasjon

- [Menneskerettighetsrådet](#)
- [Det internasjonale pengefondet \(IMF\)](#)
- [Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen \(IMO\)](#)
- [Verdensbanken](#)
- [Verdens turismeorganisasjon \(UNWTO\)](#)
- [FNs organisasjon for ernæring og landbruk \(FAO\)](#)
- [FNs organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur \(UNESCO\)](#)
- [Den internasjonale arbeidsorganisasjonen \(ILO\)](#)
- **[Verdens helseorganisasjon \(WHO\)](#)**
- [Det internasjonale atomenergibyrådet \(IAEA\)](#)
- [FNs bosetningsprogram \(UN-Habitat\)](#)
- [FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger \(UNRWA\)](#)
- [Verdens matvareprogram \(WFP\)](#)
- [FNs barnefond \(UNICEF\)](#)
- [FNs befolkningsfond \(UNFPA\)](#)
- [FNs høykommissær for flyktninger \(UNHCR\)](#)
- [FNs høykommissær for menneskerettigheter \(OHCHR\)](#)
- [FNs miljøprogram \(UN Environment\)](#)
- [FNs utviklingsprogram \(UNDP\)](#)
- [FNs Global Compact](#)
- [UN Women](#)
- [FNs kontor for koordinering av humanitær innsats \(OCHA\)](#)
- [Den internasjonale organisasjonen for migrasjon \(IOM\)](#)

Leder - Generaldirektør

Tedros Adhanom Ghebreyesus

- født 3. mars 1965 i Asmara i keiserriket Etiopia) er en etiopisk mikrobiolog, malariaforsker og politiker. Siden 2017 har han vært generaldirektør for Verdens helseorganisasjon (WHO). Mellom 2005 og 2012 var han helseminister i Etiopia og mellom 2012 og 2016 var han landets utenriksminister.
- Han har tidligere ledet Det globale fond mot aids, tuberkulose og malaria.

Tidligere ledere

Generaldirektører [[rediger](#) | [rediger kilde](#)]

 Brock Chisholm	1948 – 1953
 Marcolino Gomes Candau	1953 – 1973
 Halfdan T. Mahler	1973 – 1988
 Hiroshi Nakajima	1988 – 1998
 Gro Harlem Brundtland	1998 – 2003
 Lee Jong-wook	2003 – 2006
 Anders Nordström	2006 [*]
 Margaret Chan	2006 – 2017
 Tedros Adhanom Ghebreyesus	2017–

Finansiering

- Budsjett: WHO's budsjett er på rundt 74 milliarder kroner. Rundt halvparten av pengene er frivillige bidrag.
  - 9,004 milliarder USD (2020-2021)
- Norge og Sverige er blant landene som gir mest økonomisk støtte til WHO i forhold til folketall. Norges frivillige bidrag i 2020 er på 225,5 millioner kroner. I tillegg betaler Norge 28 millioner kroner i årlig medlemskontingent. Norge bidrar også med humanitære midler til Verdens Helseorganisasjons arbeid i kriser.
- Donasjoner fra ulike fond utgjør en stor del av WHO's budsjett globalt. I 2019 bidro Bill & Melinda Gates Foundation med over 5 milliarder kroner.
- USA er landet som betaler mest totalt til WHO, men våren 2020 kunngjorde USAs president, Donald Trump, at USA vil trekke seg fra WHO. Årsaken er misnøye med hvordan WHO håndterte koronapandemien og deres forhold til Kina da viruset startet å spre seg over landegrensene. USAs utmelding vil få store konsekvenser i eget land og globalt, både økonomisk og for globalt helsesamarbeid.

FN's Bærekraftsmål 3

<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/god-helse-og-livskvalitet>

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Hvordan helsen vår er, påvirkes av miljø, økonomi og sosiale forhold og mål 3 inkluderer mennesker i alle aldre og ivaretar alle dimensjonene.

De siste tiårene er det gjort historiske fremskritt på dette området. Likevel har verden en lang vei igjen å gå for å nå alle delmålene. Dette krever en stor innsats fra både sivilsamfunn, næringsliv og politikere. Å få i gang gode systemer for å hindre spredning av smittsomme sykdommer, tilgang til legehjelp og å fremme gode levesett er grunnleggende for å nå målene. Videre vil målet om å satse på nasjonale helsetjenester og på et globalt system for universelle helsetjenester bli svært viktig.

Positive initiativ

- Vakthund
- Skape internasjonal dialog, avtaler og forpliktelser

Kontroversielle situasjoner

- Verdas helseorganisasjon (WHO) definerer helse som «ein tilstand av fullstendig fysisk, mentalt og sosialt velvære og ikkje berre fråvær av sjukdom og lyte». Denne definisjonen vert ofte kritisert fordi den gjer alle menneske sjuke.
- **En rapport fra 2003** om at kostholdet ikke bør inneholde mer enn ti prosent sukker ble av noen aktører tolket som et angrep på sukkerindustrien.
- **Sommeren 2014** gikk organisasjonen ut med en anbefaling om å avkriminalisere bruk av narkotika og forby tvangsbehandling
- **11. mars 2020** klassifiserte WHO koronavirusutbruddet, som først ble registrert i den kinesiske storbyen Wuhan i desember 2019, som en pandemi.[4] USAs president Donald Trump mente at WHO hadde forsømt seg ved ikke tidsnok å tillegge spredningen av sykdommen SARS-CoV-2 tilstrekkelig alvor og erklærte derfor 15. april 2020 at han ville innstille landets utbetalinger til organisasjonen for en ikke nærmere angitt tidsperiode. [5] Senere ble det kjent at president Trump har meldt USA ut av WHO med virkning fra 6. juli 2021
  - [Trump: USA kutter alle bånd til Verdens helseorganisasjon](#)
  - <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiQtMajgNrzAhVmoosKHW1VDOUQFnoECAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.fn.no%2Fnyheter%2Fwho-stoette-faar-store-konsekvenser&usg=AOvVaw2Q6d9kUuRj3x4gBFxZTT0n>
- **Nylig:**
  - 100 forskere med krystallklar melding – mener WHO tar helt feil om røyk og snus
  - [Helse, Nikotin | 100 forskere med krystallklar melding – mener WHO tar helt feil om røyk og snus \(nettavisen.no\)](#)

«Vakthund»

jfr FN-sambandet

Oppgaver er å:

- informere om FN og FNs arbeid
- skape interesse for, og debatt om, FN og internasjonale spørsmål
- øke forståelsen for årsaker og sammenhenger i internasjonal politikk
- bidra til positive holdninger til solidaritet og internasjonalt forpliktende samarbeid

FN-sambandet arrangerer seminarer og debatter om internasjonale spørsmål over hele landet, og holder foredrag for skoler og organisasjoner. Med levende, oppdaterte nettsider bidrar vi til at Norge har et aktivt og engasjert forhold til FN og omverdenen.

Verdens helsedag – 7. april

- Verdens helsedag blir markert hvert år, og setter søkelyset på et viktig tema som angår alles helse. Datoen er valgt fordi det var datoen for opprettelsen av Verdens helseorganisasjon (WHO) i 1948
- I 2021 er temaet for verdens helsedag å kjempe for en mer rettferdig og friskere verden for alle.

FN's Bærekraftsmål

- Antall ??
- Hvilke ??

FN's Bærekraftsmål

